

Бюджетна політика України: вплив на економічну безпеку держави

Натюшена В.В. аспірант кафедри економічної безпеки ННІ № 1 НАВС

Сучасна політико-економічна ситуація в Україні не дозволяє здійснювати глибоке структурне реформування для забезпечення високого рівня економічної безпеки держави. Зазначене пов'язане із небезпеками та загрозами, які виникають внаслідок політичної напруженості, економічної нестабільності та відсутності ефективних засобів для управління соціальними ризиками. Сьогодні забезпечення безпеки економіки – перш за все практична діяльність відповідних економічних та політичних суб'єктів, і в першу чергу – держави.

В історичних реаліях Україна стикнулася з цілою низкою проблем, вирішення яких безпосередньо пов'язано з виявленням та аналізом реальних та потенційних загроз її національним інтересам. Від того на скільки успішно будуть локалізовані або знешкоджені реальні загрози життєво важливим інтересам особи, суспільства та держави, залежить судьба політичних та економічних реформ в державі. Реалізація зазначених аспектів можлива здебільшого за умов оптимального перерозподілу внутрішнього валового продукту та ефективної бюджетної політики держави.

Забезпечення економічної безпеки входить до складу найважливіших функцій держави. Проблема економічної безпеки ніколи не існувала сама по собі. Конкретний зміст цієї проблеми змінюється в залежності від внутрішніх та зовнішніх умов, які склалися в конкретний період. На підставі аналізу сучасних підходів до визначення економічної безпеки слід підкреслити, що сучасна еволюція теорії економічної безпеки знаходить своє відображення у наступних концептуальних положеннях:

- трактування безпеки у значенні економічного забезпечення національної безпеки держави, а не як локалізованого сегменту проблеми захисту державних інтересів;
- класичний розподіл загроз безпеці на внутрішні та зовнішні із пріоритетом (у сучасних умовах) внутрішніх загроз (при цьому необхідно брати до уваги, що межі між ними поступово зникають);
- позаринкова генеза економічної безпеки, у зв'язку з тим, що виникнення таких проблем викликано не лише об'єктивно існуючими негативами ринкового регулювання, але й загрозами суб'єктивно-функціонального порядку, які обумовлені прорахунками регулювання (помилки у стратегії реформування, наявність масштабної корупції, криміналізації тощо);
- необхідність визначення порогових значень індикаторів безпеки для отримання більш чіткого інструментаря виявлення больових точок розвитку економіки та використання кількісних орієнтувань при прийнятті централізованих рішень в області регулювання процесом відтворення;
- відображення національних інтересів безпеки у сфері економіки при співставленні прогнозів та програм розвитку економіки держави.

Забезпечити належний рівень економічної безпеки можливо лише за умови стабільності та передбачуваності бюджетної політики та прогресивного науково-технічного розвитку реального сектора. Бюджетна політика виступає важливим інструментом впливу на валовий внутрішній продукт для досягнення конкретних цілей стабілізації та розвитку економіки держави. Вона являє собою сукупність економічних і адміністративних заходів, що застосовує держава з метою стабілізації та підвищення ефективності національної економіки та забезпечення економічної безпеки України. Заходи бюджетної політики діють як важіль впливу на економічні, соціальні та стратегічні цілі країни та забезпечують цілеспрямовану діяльність держави щодо формування та використання державних фінансових ресурсів.

Найбільш важливими елементами в структурі економічної безпеки, які залежать від особливостей формування та реалізації бюджетної політики є:

1. Економічна незалежність як можливість контролю над виробничими ресурсами, досягнення такого рівня виробництва, ефективності та якості продукції, який би забезпечував конкурентоспроможність та дозволяє на рівних приймати участь у внутрішній та світовій торгівлі, обміну науково-технічними досягненнями.

2. Стабільність та сталість. Ці елементи передбачають захист усіх форм власності, створення надійних умов та гарантій для підприємницької активності, стримування факторів, які здатні дестабілізувати ситуацію (боротьба з кримінальними структурами в економіці,

недопущення значної галузевої диференціації у розподілі доходів, попередження штучного створення стану неспроможності та банкрутства).

3. Здатність до саморозвитку та прогресу. Створення сприятливого клімату для інвестицій та інновацій, постійна модернізація виробництва, підвищення професійної освіти та загальнокультурного рівня трудового колективу – стають необхідними та обов'язковими умовами стійкості та самозбереження підприємств реального сектору економіки

Отже, при розробленні бюджетної політики необхідно у першу чергу приймати до уваги, що вона безпосередньо впливає на рівень економічної безпеки держави.